

ทัศนวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณนาในโรมาเนีย

Visual Ethnomethodological in Romania

เวทิต ทองจันทร์*

บทคัดย่อ

ทัศนวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณนาในโรมาเนีย มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การศึกษาวิถีคิดแบบสามัญสำนึกในชีวิตประจำวันของชาวโรมาเนียที่ปรากฏจากการสังเกตแล้วสร้างสรรค์การสื่อความหมายจากภาพถ่าย โดยมีนักวิจัยเป็นเจ้าของผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งได้ข้อสรุปแนวคิดเพื่อสร้างสรรค์ คือ ประเทศโรมาเนียเป็นหน้าต่างแสดงความเป็นยุโรปเดิม (Window to view the old Europe) แบ่งหัวข้อย่อยในการสร้างสรรค์ผลงานภาพชุด ออกเป็น 5 ชุด คือ 1. ชาวโรมาเนีย (People) 2. ลักษณะบรรยากาศของบ้านเมืองและชุมชน (Environment) 3. ศรัทธาศาสนา (Religion) 4. อาหาร (Food) และ 5. ความรู้สึกส่วนตัวของนักวิจัยในฐานะผู้สร้างสรรค์งาน (What I feel)

คำสำคัญ: ทัศนวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณนา / โรมาเนีย

Abstract

The main objective of the creative research entitled “Visual Ethnomethodological in Romania” was to study of Romanian apparent daily routine and common senses visualised through photography of the researcher as the photographer. The concept of the work were “Romania: the Window to view the old Europe” which divided to 5 photographic sets 1. Romanian People 2. Environment of the cities and communities 3. Religion Faith 4. Romanian Food and 5. What I feel: the Artist expression.

Keywords: Visual Ethnomethodological / Romania

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ที่มาและความสำคัญ

แรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เชิงศิลปะนี้ เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสใช้ระยะเวลาในระยะหนึ่งในประเทศโรมาเนียในฐานะอาจารย์รับเชิญ (Visiting Lecturer) จึงใช้วิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา ในการศึกษาวิจัยกลุ่มคน (ethnos) กับการใช้ชีวิตประจำวันของชาวโรมาเนียผ่านภาพถ่ายที่แสดงออกถึงชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยผู้วิจัยเป็นชาวไทยที่พำนักอยู่ในประเทศโรมาเนียในฐานะผู้มาเยือนจากต่างทวีป จึงใช้วิธีการ สังเกตวิถีชีวิตแบบสามัญสำนึกในชีวิตประจำวัน เช่น ความเป็นอยู่ การเดินทาง อาหารการกิน กิจกรรมด้านศาสนา ประกอบกับการศึกษาความเป็นมา เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของชาติและสังคม ผ่านทางพิพิธภัณฑ์ สถานที่สำคัญ และคำบอกเล่าของคนในชุมชน และบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของชาวโรมาเนียด้วยภาพถ่ายเชิงสารคดี โดยบันทึกตามความเป็นจริงที่ปรากฏขึ้นของวิถีชีวิต (Documentary Photography) เพื่อเน้นการสื่อความหมายตามสามัญสำนึกของการใช้ชีวิตของชาวโรมาเนีย

วัตถุประสงค์การวิจัยและการสร้างสรรค์

1. การศึกษาวิถีชีวิตแบบสามัญสำนึกในชีวิตประจำวันของชาวโรมาเนียที่ปรากฏจากการสังเกตด้วยการสื่อความหมายจากภาพถ่าย ระหว่าง วันที่ 2-14 ตุลาคม 2560 ณ เมืองบูคาเรสต์ และเมืองการาช ประเทศโรมาเนีย
2. สร้างสรรค์ภาพถ่ายความเป็นอยู่ การเดินทาง อาหารการกิน กิจกรรมด้านศาสนาของโรมาเนีย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Harold Garfinkel (1967, p. 10-11) ได้ให้แนวความคิด ว่า วิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา (Ethnomethodological) เป็นวิธีการศึกษาวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และพรรณนาถึงวัฒนธรรมที่เป็นสามัญสำนึกของกลุ่มคนนั้น วิธีวิทยานี้เป็นการปฏิบัติการที่ผู้วิจัยแฝงตัวเข้าไปคลุกคลีกับกลุ่มคนหรือชุมชน และค้นหาลักษณะของการดำเนินชีวิตของบุคคล หรือของกลุ่มบุคคลในสังคมหนึ่ง ๆ หรือในชุมชนหนึ่ง ๆ ตามความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และภาษา ในขณะเดียวกัน Sarah Pink ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้ภาพถ่าย และเทคโนโลยีในวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา ไว้ว่า นักวิจัยชาติพันธุ์วรรณาทำงานเหมือนช่างภาพ (Ethnographer as Photographer, 2007, p. 68-69) ผู้วิจัยจะสะท้อนภาพถ่ายทางชาติพันธุ์วรรณาโดยเข้าใจถึงแนวคิดนี้เป็นการให้ข้อมูลผ่านการถ่ายภาพ และเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างช่างภาพกับกลุ่มคนที่ศึกษา ว่ามีจุดยืนและหน้าที่คนละด้าน ช่างภาพเป็นผู้บันทึกภาพและสะท้อนภาพออกมาให้เห็น ในขณะที่ผู้ถูกถ่ายภาพ (photographic subjects) ก็ยังคงตัวตนของตนเองด้วยการแสดงออกในแบบตนเอง

ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดวิธีวิทยานี้ ในการสร้างกระบวนการสร้างสรรค์งาน จากวิถีชีวิตแบบสามัญสำนึกในการใช้ชีวิตประจำวันของชาวโรมาเนีย และสะท้อนออกมาภาพถ่าย

กระบวนการสร้างสรรค์งาน

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยศึกษา ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานของประชาชนประเทศโรมาเนียจากแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ Ilie Zanfir (2014) ได้บันทึกรูปแบบเรียงความเล่าเรื่อง (Essays) กล่าวถึงการพัฒนาเมืองการาช (Galati) เมืองอุตสาหกรรมริมแม่น้ำดานูบ

ภาพที่ 1 ภาพหมอกสูงของเมืองการาช
เมืองอุตสาหกรรมริมแม่น้ำดานูบ

ภาพที่ 2 ภาพอาคารสถาปัตยกรรม
ในเมืองปารีสน้อย เมืองบูคาเรสต์

ที่ได้ระบุว่า เมืองนี้เป็นจุดศูนย์กลางของการค้าและอุตสาหกรรมของยุโรปตะวันออก ในต้นศตวรรษที่ 20 มีการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม ศาสนา และศิลปะ แต่ได้หยุดลงเนื่องจากเกิดการถูกยึดครองโดยกองทัพเยอรมันในสมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง หลังจากนั้นในปัจจุบันก็ยังคงเป็นเมืองอุตสาหกรรม (ภาพที่ 1) และ Gruenwald และ Stanciu (2013) ได้กล่าวแนะนำเมืองบูคาเรสต์ ว่าเป็นศูนย์กลางของการผสมผสานศิลปะด้านสถาปัตยกรรมในยุโรปตะวันออก ถูกเรียกขานว่า เมืองปารีสน้อย (Little Paris) เพราะมีเอกลักษณ์ในการผสมผสานศิลปะสมัยต่างๆ ตั้งแต่สมัยที่ถูกจักรวรรดิออตโตมันยึดครอง (Brancovian style) จนเมื่อชาวโรมาเนียได้รับอิสรภาพ จึงเกิดแนวทางศิลปะของตนเอง (Neo-Romanian style) และในศตวรรษที่ 19 ก็ได้รับอิทธิพลจากฝรั่งเศสเป็นอย่างดีจึงมีแนวทางของ Art Nouveau (ภาพที่ 2) น้ำและในยุคคอมมิวนิสต์ สถาปัตยกรรมต่างๆในเมืองหลวง ของประเทศโรมาเนีย ก็มีลักษณะเหมือนชุมชน

ที่อาศัยในตึกแบบอุตสาหกรรม (Communist era style) ซึ่งคล้ายกับสถาปัตยกรรมในประเทศเกาหลีเหนือ

1.2 การพูดคุยหาข้อมูลจากบุคคล เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตไทย มัคคุเทศก์ เป็นต้น ซึ่งรวมถึงการนำไปยังย่านชุมชนต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ ย่านตลาด เขตอารามบ้านพระสงฆ์ของคริสตศาสนิกายออร์ทอดอกซ์ และศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ ซึ่งจะมีลักษณะการคัดเลือกเรื่องราวเฉพาะเด่น ๆ ในแต่ละช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ชาติมานำเสนอให้กับผู้ชม

2. สังเกตปรากฏการณ์ ในสังคม เช่น พฤติกรรมในชีวิตประจำวันของผู้คนในสถานที่ต่าง ๆ การอยู่ การกิน ลักษณะการทำงาน การใช้เวลาว่าง การใช้ชีวิตร่วมกัน และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในสังคม นอกจากนั้นแล้วยังมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วย

3. บันทึกภาพถ่ายเพื่อบอกเล่าเรื่องราว กระบวนการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น เป็นลักษณะขนานกันไปทั้ง 3 กระบวนการ (Parallel) โดยจะนำข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมในระหว่างการเดินทาง มาสร้างสรรค์ภาพถ่ายเพิ่มขึ้น เพื่อสื่อความหมายผ่านภาพถ่ายให้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน (Photographic Equipment)

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ผู้วิจัยเดินทางไปยังประเทศโรมาเนียด้วยตนเองเพียงคนเดียว จึงใช้กล้องถ่ายภาพ Nikon D750 จำนวน 2 กล้อง เพื่อสะดวกในการบันทึกภาพโดยไม่ต้องเปลี่ยนเลนส์ โดยกล้องแต่ละตัวจะติดตั้งเลนส์ 2 ช่วงให้แตกต่างกัน คือ Nikon AFS 24-120 f/4 G และ Nikon AFS 58 mm f/1.4 G นอกจากนั้นแล้วยังใช้กล้องถ่ายภาพ SJ Action Camera M20 ซึ่งเป็นเลนส์มุมกว้างถึง 166 องศา ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ภาพมุมกว้างได้เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นแล้วยัง

ใช้ขาตั้งกล้องขนาดพกพา Manfrotto Be Free เพื่อช่วยในการสร้างสรรค์ภาพที่ต้องใช้ชัตเตอร์ความเร็วต่ำ และใช้คอมพิวเตอร์ Mac Book Pro 13” Retina ในการเก็บข้อมูล ตกแต่งภาพ และตรวจสอบผลงานภาพถ่าย และผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ บจก.นิคอน เซลส์ (ประเทศไทย) ในการสนับสนุนอุปกรณ์กล้องและเลนส์ดังกล่าวในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

การตรวจสอบข้อมูล (ภาพถ่าย)

หลังจากที่ได้สร้างสรรค์งานเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลงานภาพชุดที่สร้างสรรค์มานำเสนอในชั้นเรียน ณ มหาวิทยาลัย Danubius รวมทั้งหมด 2 ครั้ง ซึ่งมีผู้เรียนเป็นนักศึกษาชาวโรมาเนียตามรายละเอียด ดังนี้ (ครั้งที่ 1) วันที่ 10 ตุลาคม 2560 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ รวม 19 คน อาจารย์ผู้สอน 1 คน และ อาจารย์ผู้ประสานงาน อีก 1 คน รวมทั้งหมด 21 คน และ (ครั้งที่ 2) วันที่ 11 ตุลาคม 2560 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาควิชาจิตวิทยาการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ รวม 24 คน อาจารย์ผู้สอน 1 คน และ อาจารย์ผู้ประสานงาน อีก 1 คน รวมทั้งหมด 26 คน

คำแนะนำจากการนำเสนอ

อาจารย์และนักศึกษาจากการนำเสนอในชั้นเรียนทั้ง 2 ครั้ง มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ ผลงานภาพถ่าย ผู้สร้างสรรค์สร้างผลงานได้นำประทับใจ จังหวะในการจับภาพได้ดี มีองค์ประกอบภาพที่ช่วยในการเล่าเรื่องได้ดี และมีความสวยงามสะดุดตา นอกจากนั้นแล้ว ยังให้ความเห็นอีกว่า ภาพที่นำเสนอเป็นภาพที่ชาวโรมาเนียพบเห็นได้ทั่วไป ไม่นึกว่าจะเป็นประโยชน์ต่อคนแปลกหน้า และมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมากต่อผู้วิจัย

ผลการวิจัย

ประเทศโรมาเนีย อยู่ในทวีปยุโรปตะวันออก มีประชากรประมาณ 19 ล้านคน (ข้อมูลจาก National Institute of Statistics of Romania) ใช้โรมาเนียซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ มีเมืองหลวง คือ บูคาเรสต์ โดยมีภูมิศาสตร์ใกล้เคียง คือ เทือกเขาคาร์เพเทียน แม่น้ำดานูบ ฮังการี เซอร์เบีย ยูเครน บัลแกเรีย เส้นเวลา (Timeline) สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศโรมาเนีย มีดังนี้

ศตวรรษที่ 5 โรมันตะวันตก ล่มสลาย (กรุงโรม)

ศตวรรษที่ 14 โรมาเนียถูกจักรวรรดิออตโตมันยึดครอง
(เมืองหลวง คือ กรุงคอนสแตนติโนเปิล)

ช่วง WW I และ II ถูกเยอรมันยึดครอง

หลังสงคราม รัสเซียจัดการให้เป็นคอมมิวนิสต์

ปฏิวัติใหญ่ ในปี 1989 และเป็นประชาธิปไตยในปัจจุบัน

ผลจากการค้นคว้าข้อมูลผ่านบุคคลต่างๆ ข้อมูลเบื้องต้น ที่เป็นข้อมูลสำคัญที่ชาวโรมาเนียแนะนำกับผู้วิจัยในฐานะคนต่างถิ่น คือ การเข้าใจถึง “ที่มา” ของชาวโรมาเนีย 3 เรื่อง คือ ตำนานของโรมูลุส และ แรมุส สถาปัตยกรรมเสาทราจัน และเรื่องราวของมาตาฮารีสายลี้สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1

1. เรื่องตำนานของโรมูลุส และ แรมุส (771 ปีก่อนคริสตกาล) เป็นบุคคลในตำนานเกี่ยวกับการก่อตั้งกรุงโรม ทั้งสองเป็นบุตรชายฝาแฝดของเรอา ซิลเวีย นักบวชหญิงพรหมจรรย์ กับมาร์ส เทพเจ้าแห่งสงคราม โรมูลุส และแรมุส ถูกทิ้งไว้ริมแม่น้ำไทเบอร์มาตั้งแต่แบเบาะ และเติบโตขึ้นจากการเลี้ยงดูของหมาป่า (ภาพที่ 3) เมื่ออายุ 18 ปี โรมูลุสและแรมุสออกเดินทางจากหมู่บ้านเพื่อไปตั้งหมู่บ้านใหม่ หมู่บ้านของโรมูลุสชื่อ “โรม” หมู่บ้านของแรมุสชื่อ “รีมอเรีย” ต่อมาทั้งคู่เกิดขัดแย้งกันและได้ประลองกำลังกันและแรมุสเสียชีวิต ส่วน -โรมูลุสได้เป็นกษัตริย์องค์แรกของโรม ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า โรมาเนีย ที่แปลว่า ชาวโรมัน

ภาพที่ 3 รูปปั้นโรมูลุส และแรมุส ต่อม้านมของหมาป่า

2. “เสาทราจัน” (Trajan’s Column) คือเสาสัญลักษณ์แห่งชัยชนะของจักรพรรดิทราจัน (Emperor Trajan) แห่งจักรวรรดิโรมัน (ภาพที่ 4) เป็นสัญลักษณ์แห่งเกียรติยศ และเครื่องหมายแห่งอำนาจอันเกรียงไกรของโรมันในอดีต โดยสร้างตามมติของสภาแห่งโรมัน (The Roman Senate) เพื่อสดุดีพระเกียรติแด่จักรพรรดิทราจัน ที่มีชัยชนะต่อสงครามดาเซียน (The Dacian wars) เมื่อปี ค.ศ.113 เมืองหลวงบูคาเรสต์ ได้สร้างพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่เดิมที่เสาทราจันตั้งอยู่

ภาพที่ 4 ศิลปะงานแกะสลักที่ใช้ประกอบรอบเสาทราจัน

3. เรื่อง “มาตา ฮารี” (Magaretha Geet-ruida Zelle) แต่งงานกับ รูดอล์ฟ แมคลาว (Rudolph MacLeod) นายทหารแห่งกองทัพอาณานิคมดัตช์เชื้อสายสก๊อต ไปใช้ชีวิตร่วมกันที่ชาวอาณานิคมของฮอลันดาสยามันั้น หลังแต่งงานสามี มีปัญหาชีวิตจากความเจ้าชู้ของเธอ สามีจึงตอบโต้ด้วยการมัดกับหญิงอื่น เมื่อทั้งคู่เดินทางกลับฮอลันดาก็ตัดสินใจแยกกันอยู่ เธอจึงเดินทาง ไปกรุงปารีสตามลำพังในปี 1905

ภาพที่ 5 ภาพมาตาฮารีแสดงการเต้นเปลื้องผ้า ▶

เธอสร้างชื่อเสียงขึ้นมาด้วยการเป็นนักเต้นระบำแบบตะวันออก ด้วยชุดที่ประดับด้วยอัญมณีแพรวพราว ทัวร่าง ภายใต้ชื่อในวงการว่า “มาตา ฮารี” (ภาพที่ 5) หลังจากนั้น เธอจึงหันไปเป็นนางบำเรอให้กับชนชั้นสูง ทั้งนักการเมือง และนายทหารในหลายประเทศ ทำให้ฝรั่งเศสพยายามให้เธอล้างความลับจากนักการทูต นักการเมือง นายทหาร รวมถึงมกุฎราชกุมารวิลเฮล์มแห่งปรัสเซีย แต่เธอถูกทูตเยอรมันหักหลัง จึงถูกรัฐบาลฝรั่งเศสจับกุมและสั่งประหารชีวิต ตำนานกล่าวว่า เธอเลือกที่จะเผชิญหน้ากับความตายอย่างกล้าหาญขอให้โทษฆาตไม่ต้องปิดตาของเธอขณะลั่นไก

ภาพที่ 6 การกลับมาของวีรบุรุษสงคราม ในเพลงชื่อเพลง ZI-H RUSEASCA DUPA MINE

ภาพที่ 7 ภาพจากมิวสิกวิดีโอเพลง ZI-H RUSEASCA DUPA MINE ของศิลปิน NADIA DULUMAN

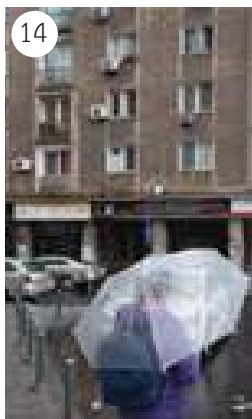
จากที่ปรากฏให้เห็นได้จากชีวิตประจำวัน คือ โรมาเนีย เป็นหน้าต่างแสดงความเป็นยุโรปเก่า และได้ผลงานสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

Romania: Window to view the old Europe

ประเด็นที่ 1 บรรยากาศโดยรวม (Environment) มีสถาปัตยกรรมที่หลากหลายแต่คงความคลาสสิก มีการอนุรักษ์อาคารในยุคสงครามโลกครั้งที่ 1 (ช่วงทศวรรษ 1920) เมืองเงียบสงบปราศจากความวุ่นวาย ผู้คนให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีความนิยมเพลงยุคทศวรรษ 1980 (ภาพที่ 8-17)

ทั้ง 3 เรื่องราวนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางสืบค้นข้อมูลจากบุคคล และได้ค้นคว้าจากการแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ระดับชาติในเมืองบูคาเรสต์ จึงได้ใช้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจความเป็นชนชาติโรมาเนียจากการสื่อความหมายผ่านเรื่องราวทั้ง 3 เรื่อง คือ ความมีที่มาที่ไปตามตำนานของชนชาติ ประเทศแห่งนี้เป็นศูนย์กลางของโลกมาก่อน และความภูมิใจในยุคสงครามโลกครั้งที่ 1 (หลังยุควิคตอเรียน) ซึ่งเป็นความนิยม “โลกเก่า” ของชาวโรมาเนีย ที่สามารถพบได้ในสื่อภายในประเทศ เช่น สื่อโทรทัศน์ ที่ยังคงใช้เรื่องราวในยุคสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นบริบทในภาพยนตร์มิวสิกวิดีโอของเพลงพื้นเมืองในปัจจุบัน ชื่อเพลง ZI-H RUSEASCA DUPA MINE ของศิลปิน NADIA DULUMAN เล่าเรื่องราวการกลับมาของวีรบุรุษสงคราม และเป็นที่ยืนชอบของสาว ๆ หมู่บ้านในชนบท (ภาพที่ 6)

จากผลของการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา ผู้วิจัยจึงได้บันทึกภาพสร้างสรรค์งาน โดยสะท้อนความเป็น “โรมาเนีย” ตามแรงบันดาลใจ ที่ได้มีส่วนร่วม ได้ข้อสรุป

ภาพในหมวดบรรยากาศโดยรวมของโรมาเนีย

- 8. อาคารสถาปัตยกรรมยุคกลาง:โบสถ์แบบศิลปะโรมาเนส
- 9. อาคารในแบบ Art Nouveau ที่ได้รับอิทธิพลจากฝรั่งเศส
- 10. อาคารในแบบ Modern ในยุคคอมมิวนิสต์
- 11. ภาพมุมกว้างภายในร้านหนังสือ Carturesti Carusel (
- 12-14. ผู้คนบนท้องถนนแม้นิยามวิกาลก็เดินได้อย่างปลอดภัย
- 15. ต้นโอ๊ก (Oak Tree) ที่ถูกอนุรักษ์ไว้ใน CERNICA MONASTERY
- 16. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัย Danubius เก็บผลโอ๊ก (Acorn)
- 17. หอนาฬิกาในสวนสาธารณะ และความรักในการอยู่กับธรรมชาติ

ประเด็นที่ 2 ผู้คน (People) ชาวโรมานีเย มีจิตใจรักสงบ ให้ความเคารพต่อกฎหมาย มีระเบียบ มีความสุขกับการใช้ชีวิต รักสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะสุนัข รักธรรมชาติ รักการผ่อนคลายในสวนสาธารณะ และรักเด็ก ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนอกร้านของเด็ก ๆ (ภาพที่ 18 - ภาพที่ 52)

ภาพในหมวดผู้คน

ภาพในหมวดผู้คน

18 หนุ่มสาวเดินคลอเคลียใจกลางเมืองหลวง

19-21 ชีวิตยามบ่ายคล้ายแบบสบาย ๆ

22 พนักงานในร้านอาหารย่าน Old Town

23-24 คนชราเดินไปโบสถ์อย่างกระฉับกระเฉง และภาพการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ

25-27 พ่อค้าแม่ค้าในตลาดดอกไม้และผลไม้ เมืองการราช

28 ผู้คนถูกฝึกให้มียารยาทในการข้ามถนนเป็นอย่างดี

29-30 เดินทางท่ามกลางสายฝน

31-33 ภาพความผูกพันของผู้คนโรมาเนียกับสุนัข

34-36 ภาพสุนัขในถนนสาธารณะ

37-38 ภาพสุนัขในถนนสาธารณะ

39-41 ภาพเด็ก ๆ ในที่สาธารณะ

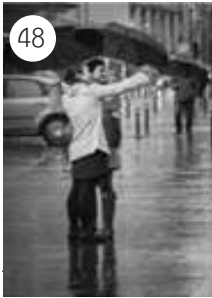
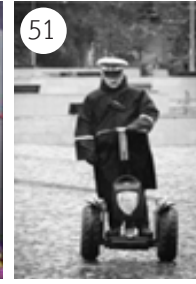
42-43 ภาพเด็ก ๆ ในที่สาธารณะ

44-46 ภาพการใช้ชีวิตบนท้องถนนที่ดูแลความปลอดภัยสำหรับผู้วัย

47 ชายหนุ่มซื้อดอกไม้

48-50 หนุ่มสาวเดินเล่นท่ามกลางสายฝน
อย่างสนุกสนาน

51-52 ผู้คนใช้ชีวิตท่ามกลางสายฝน

ประเด็นที่ 3 ศาสนา

(Religion) มีศรัทธาในศาสนาสูง วันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันที่มีการประกอบพิธีทางศาสนา เมืองจึงเงียบสงบ ร้านค้าปิดทั้งเมือง มีการสนับสนุนศาสนาและรักษาไว้ซึ่งวิถีของคริสต์ออร์ทอดอกซ์ (วิถีคริสต์โบราณ) (ภาพที่ 53 - 61)

53. ภาพสัญลักษณ์แสดงความหมายทางศาสนา

54 ภาพโบสถ์ขนาดเล็กที่พบเห็นได้ทั่วไป

55 ภาพภายในโบสถ์คริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์

56 ภาพกิจกรรมของพระสงฆ์และผู้
ดูแลวัด

57 ภาพสัญลักษณ์ทางศาสนา
พบเห็นได้เป็นปกติทั่วไป

58 ภาพพระสงฆ์ในศาสนาคริสต์นิกาย
ออร์ทอดอกซ์

59 ภาพนักบวชหญิงในศาสนาคริสต์
นิกายออร์ทอดอกซ์

60 ภาพโบสถ์คริสต์ที่เป็น
สถาปัตยกรรมแบบไบเซนไทน์

61 ภาพบริเวณอาราม

ประเด็นที่ 4 อาหาร (Food) ชาวโรมาเนียใช้ส่วนประกอบอาหารที่มีความสด อาหารส่วนใหญ่มีความเปรี้ยว ในขณะที่เดียวกัน เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตชีส น้ำผึ้ง แฮม และเบคอน (ตามภาพประกอบที่ 62-76)

62-64 ภาพร้านขนมปังที่ตั้งอยู่ทั่วทุก
เมือง

65-66 ภาพเครื่องกรองน้ำในปลายศตวรรษที่ 19 และ ภาพเหมรกับผลิตภัณฑ์แยมผลไม้ในอาราม

67 ภาพเคบับ (Kebab) อาหารของชาวอาหรับ อิทธิพลของจักรวรรดิออตโตมัน

68 ภาพ Polenta เครื่องเคียงยอดนิยมจากแป้งข้าวโพดของชาวโรมาเนีย

69 - 70 ภาพสลัด และชุดอาหารเช้าที่เน้นความสดของส่วนผสม

71-72 ภาพชุดอาหาร ที่เน้นความสดของส่วนผสม

73-74 ภาพอาหารหลักจัดงานพร้อมสลัดและพริกใหญ่

75-76 ภาพอาหารแบบโรมาเนีย

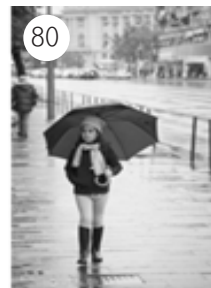
ประเด็นที่ 5 ความรู้สึกของผู้สร้างสรรคงานในฐานะผู้มาเยือน (What I feel) มีความรู้สึกสงบ และปลอดภัย รู้สึกถึงความงามสง่า (Elegant) และความภูมิใจ (Pride) ของชาวโรมานีเย (ภาพที่ 77-82)

77.-78 ความรู้สึกของผู้สร้างสรรคงานในฐานะผู้มาเยือน

79-80 ภาพความรู้สึกของผู้สร้างสรรคงานในฐานะผู้มาเยือน

81-82 ภาพความรู้สึกของผู้สร้างสรรคงานในฐานะผู้มาเยือน

การใช้ประโยชน์ทางด้านนิเทศศาสตร์

การศึกษาวิธีคิดแบบสามัญสำนึกในชีวิตประจำวันของชาวโรมานีเยที่ปรากฏจากการสังเกตแล้วสร้างสรรคการสื่อความหมายจากภาพถ่าย โดยมีนักวิจัยเป็นเจ้าของผลงานสร้างสรรคของตนเองในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค “ทัศนวิธิวิทยาชาติพันธุ์วรรณาในโรมานีเย” นี้ สามารถนำมาใช้และมีความสำคัญในการถ่ายภาพเชิงสารคดี ตามที่ กฤษณ์ ทองเลิศ (2554, น. 141) ระบุว่า ภาพถ่ายเชิงสารคดี เป็นภาพถ่ายที่ยืนยันความเป็นจริงของปรากฏการณ์ และสามารถสื่อเรื่องราวได้สอดคล้องกับเนื้อหาสารคดี มีการจัดถ่ายภาพบนพื้นฐานของความจริงเพื่อให้ภาพสวยงาม หรือสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้นได้ แต่จะต้องไม่ทำมากไปจนบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การสร้างสรรคด้วยวิธิคิดแบบสามัญสำนึกของกลุ่มคนนี้ จึงเป็นสาระสำคัญในการปฏิบัติการสร้างสรรคภาพถ่ายเชิงสารคดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สื่อภาพถ่ายของช่างภาพชาวโรมานีเยเพื่อนำมาเปรียบเทียบมุมมองต่อสามัญสำนึกในชีวิตประจำวันว่าเป็นอย่างไร มีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

2. ผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ชิ้นนี้ มีเพียงมุมมองในเมืองหลวง และเมืองท่า ยังขาดมุมมองของวิถีเกษตรกร และ เมืองท่องเที่ยว เนื่องจากมีเวลาน้อยเกินไป ทำให้ขาดข้อมูล (ภาพถ่าย) ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชาวบ้านนอกเขตเมือง เช่น เมือง Brasov และเมือง Transilvania

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). *การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: เทคนิค แนวคิด การวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: อินทนิล.

ภาษาอังกฤษ

Garfinkel, H. (1967). *Studies in ETHNOMETHODOLOGY* (16th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

Gruenwald, I. & Stanciu, T. (2013). *Bucharest: Illustrated Guide*. (A. Blyth, Trans). Bucharest, Romania: Monitor Official.

Ilie, Z. (2014). *Galati and the Danube: Danubian Essays*. (P. Iamandi, Trans). Galati, Romania: Axis Libri Publishing House.

Pink, S. (2007). *Doing Visual Ethnography*. (2nd ed.). California: Sage Publication.

ออนไลน์

สโมสรศิลปวัฒนธรรม. (2560). “มาตา ฮารี” นักระบำเปลื้องผ้า โสเภณี และสายลับสองหน้า (ผู้บริสุทธิ์?). เข้าถึงได้จาก https://www.silpa-mag.com/club/art-and-culture/article_5515

Duluman, N. (2017). *Zi-i ruseasca dupa mine*. เข้าถึงได้จาก <https://youtu.be/rqA23Gx7krk>

National Institute of Statistics of Romania. (2017). *Population Access*. เข้าถึงได้จาก <http://www.insse.ro/cms/en>
